

ПРАКТИКУМ 5

Врста и ниво студија: основне академске, 5. семестар.

Назив предмета: академско-општеобразовни, Практикум 5 (уз Историју Опште књижевности 5, ИОК 5).

Наставник за теоријску наставу: ванр. проф. др Миодраг Лома.

Асистент за практичну наставу: Вук Петровић.

Број ЕСПБ: 3.

Статус предмета: обавезни предмет.

Циљ предмета је да студент напише семинарски есеј у складу с академским начелима. Овај оглед треба да покаже основно разумевање смисаоне целине и формалне специфичности конкретног књижевног феномена у његовом књижевноисторијском контексту, а пише се на једну од задатих тема и треба да има од 7 до 10 страна (од 13000 до 19000 карактера укључујући и размаке између њих).

Исход предмета: стицање способности за примену историјског погледа на појаве у преромантичним и романтичним књижевностима, а посебно за примену темељних начела историје књижевних форми, принципа заснованих на нераскидивом јединству ових облика са њима одговарајућим садржајима; примењено познавање репрезентативних дела националних књижевности преромантизма и романтизма (немачког, енглеског, француског, руског, италијанског) у контексту њихове културно-књижевноисторијске ситуације, и то како онога што им претходи, тако и онога што након њих долази у датим повесним низовима; апликативно препознавање европске књижевности као сложеног естетског и књижевноповесног поретка чије се формално-садржинске доминанте мењају; постигнуће способности за разликовање типова веза и утицаја како између националних књижевности, тако и унутар књижевноисторијског тока сваке од њих понаособ.

Садржај предмета: вежбања из дијахронијског и компаративног праћења токова у европским књижевностима у периоду преромантизма и романтизма. Дела истакнута у плану курса биће обрађивана посебно, али унутар ширег контекста опуса аутора, историјског развоја жанра и књижевне епохе.

Оцена: Практикум носи максимално 30 бодова, који се сабирају с максималних 70 бодова с Историје опште књижевности 5. 30 бодова на Практикуму распоређени су тако да присуство на часовима доноси максимално 10, а есеј 20 бодова. Услов за полагање испита из Историје опште књижевности 5 јесте 15 бодова заслужених на

Практикуму, од којих најмање 5 бодова мора бити остварено на похађању вежби. Практикум 5 и Историја опште књижевности 5 имају јединствену оцену, која се посебно уписује и за Практикум 5, и за Историју опште књижевности 5. Та јединствена оцена добија се сабирањем поена стечених на оба предмета, тако да прелазну оцену 6 доноси збир од најмање 51 поена, те се распон оцена и поена креће овако: 51–60 = 6; 61–70 = 7; 71–80 = 8; 81–90 = 9; 91–100 = 10.

ПЛАНИРАНИ ПРОГРАМ (ТЕМАТСКЕ ЦЕЛИНЕ)

УВОД У РОМАНТИЗАМ: општи преглед европске књижевности у последњој четвртини 18. века; однос преромантичара и романтичара према класицизму и просветитељству; важност „примитивиста” и покрета Sturm und Drang; веза немачког с енглеским преромантизмом и романтизмом.

НЕМАЧКИ ПРЕРОМАНТИЗАМ И РОМАНТИЗАМ: репрезентативна дела и њихов утицај на развој европског романтизма.

ЕНГЛЕСКИ РОМАНТИЗАМ: општи преглед, главне карактеристике и веза с европским романтизмом; форме, садржај; однос према претходним књижевним периодима и према антици; значај *Лирских балада*; Вордсворт (избор).

БЛЕЈК: Блејково митотворство, структура *Песамa невиности и искуства*; избор комплементарних песама.

КОЛРИЦ: Колрицова поезика и утицај немачког романтизма; одлике Колрицових балада; *Песма о старом морнару, Кублај-кан; Кристабел*.

БАЈРОН: одређење наративних облика романтизма – поеме и спева; однос према миту и пародија мита; бајронистички тип јунака. *Путовања Чајлда Харолда и Дон Жуан*.

РОМАНТИЧАРСКА ДРАМА: жанровска одређења; обрада историјске грађе; однос између поезије срца и прозе прилика и између грађанске и идеалистичке тематике: Гете, *Геџ од Берлихингена и Егмонт*; Шилер, *Валеништајн и Вилхелм Тел*.

РОМАНТИЧАРСКИ ЕП: идилични еп и однос према савременој историји: Гете, *Херман и Доротеја*.

РУСКИ РОМАНТИЗАМ: преглед руске поезије пре Пушкина; сентиментализам; стваралаштво Баћушкова; декабристичка поезија: теме, мотиви и облици.

ЖУКОВСКИ: форма руске и утицај немачке баладе (Биргера, Гетеа, Шилера) на њу. Формално-садржинске одлике поезије Жуковског и њен утицај на Пушкина.

ПУШКИН: књижевноисторијски значај и естетска вредност Пушкиновог опуса; утицаји на Пушкина и његов утицај на руску књижевност; Пушкиново коришћење књижевних форми; драма: *Борис Годунов*; поезија (избор); форма и теме *Малих*

трагедија; форма поеме и поређење с енглеском поемом: *Цигани* и *Бронзани коњаник*; роман у стиху: *Евгеније Оњегин*; проза: *Капетанова кћи* и *Бјелкинове приповетке*.

ЉЕРМОНТОВ: лирика (избор); форма поеме и тема демонизма: *Демон*; гротеска и тема зла: *Вадим*; романтичарски карактер *Јунака нашег доба*.

ГОГОЉ: романтично и фантастично у Гогољевом делу и његов однос према романтизму; гротескни реализам; *Украјинске приповетке*.

РУСКА ПОЕЗИЈА: општи преглед и формално-садржинске карактеристике руске лирике позног романтизма; ране фазе стваралаштва Тјутчева, Њекрасова, Фета.

ФРАНЦУСКИ РОМАНТИЗАМ: однос према класицизму; општи преглед лирског стваралаштва Ламартина, Вињија, Игоа, Мисеа, Де Нервала; књижевноисторијски значај Игоових програмских текстова.

ФРАНЦУСКА ПРОЗА: романтични и фантастични елементи у раним делима Балзака: *Шагринска кожа*, *Луј Ламбер*; фантастична проза Де Нервала: *Аурелија*.

СТЕНДАЛ: елементи романтизма у Стендаловим романима и њихово место између романтизма и реализма; однос према савременој историји. *Пармски картузијански манастир*.

ИТАЛИЈАНСКИ РОМАНТИЗАМ: опште карактеристике; Леопардијев романтичарски песимизам: поезија и дијалози; Манцонијеви *Вереници*.

ПРЕПОРУЧЕНА ДОДАТНА ЛИТЕРАТУРА

1. Fris Martini, *Istorija nemačke književnosti*: Nolit, Beograd, 1971.
2. Ranka Kuić, *Antologija engleske romantičarske poezije*, Naučna knjiga, Beograd, 1986.
3. *Francuska književnost 2*, Svjetlost/Nolit, Sarajevo/Beograd, 1978.
4. Владета Кошуткић, *Француски песници од Вијона до Аполинера*, Научна књига, Београд, 1979.
5. Frančesko De Sanktis, *Povijest talijanske književnosti*, Matica hrvatska, Zagreb, 1955.
6. Đulio Feroni, *Istorija italijanske književnosti*, CID / Službeni list SCG, Podgorica/Beograd, 2005.
7. *Руска књижевност 1 и 2*, Свјетлост/Нолит, Сарајево/Београд, 1978.
8. Вулетић, Витомир, *Руска књижевност 19. века*, Научна књига, Београд, 1976.
9. *История русской литературы*, II – от сентиментализма к романтизму и реализму, Наука Ленинград, 1981.
10. Rene Velek, *Kritički pojmovi*, Vuk Karadžić, Beograd, 1966.
11. Vilhelm Diltaj, *Doživljaj i pesništvo*, Orpheus, Novi Sad, 2004.
12. Зоран Глушчевић, *Путеви хуманитета*, том 1– 2, Просвета, Београд, 1965.

13. Đerđ Lukač, *Teorija romana: jedan filozofskohistorijski pokušaj o formama velike epske literature*, Veselin Masleša / Svjetlost, Sarajevo, 1990.
14. Đerđ Lukač, *Istorijski roman*, Kultura, Beograd, 1958.
15. Svetan Todorov, *Uvod u fantastičnu književnost*, Rad, Beograd, 1987.
16. Жорж Пуле, *Метаморфозе круга*, Издавачка књижарница Зорана Стојановића Сремски Карловци, Нови Сад, 1993.
17. Фридрих, Хуго, *Структура модерне лирике*, Светови, Нови Сад, 2003.
18. *Treći program*, br. 96–99 (temat o Gogolju), Radio Beograd, Beograd, 1993.
19. *Treći program*, br. 127–128 (temat o Stendalu), Radio Beograd, Beograd, 2005.
20. Durrant, Geoffrey, *William Wordsworth*, Cambridge University Press, London, 1969.
21. Frye, Northrop, *Fearful Symmetry: A Study of William Blake*, Princeton University press, Princeton, 1949.
22. *Формалисти о Пушкину*, Београд, Терсит, 1994.
23. *Eseji o Puškinu i Ljermontovu*, Zagreb, Matica hrvatska, 1950.
24. Fridrih Šiler, *O lepom*, Book & Marso, Beograd, 2007.
25. Fridrih Šlegel, *Ironija ljubavi*, Zepter Book World, Beograd, 1999.

СЕМИНАРСКЕ ТЕМЕ

1. Теме и смисао поезије Sturm und Drang-a.
2. Драма Sturm und Drang-a.
3. Готова рана лирика: израз и смисао.
4. Структура Гетеовог образовног романа.
5. Однос делова и целине у *Фаусту*.
6. Женски ликови у *Фаусту*.
7. Жанровски проблем *Фауста*.
8. Шилерове ране драме: између мелодраме и трагедије.
9. Идеализам и слобода у Шилеровим драмама.
10. Однос према историји у Шилеровим касним драмама.
11. Форма оде у немачком романтичарском песништву.
12. Форма баладе у немачком романтичарском песништву.
13. Поетска целина и смисао Новалисових *Химни ноћи*.
14. Хеленство и хришћанство у Хеледерлиновим химнама.
15. Однос немачког романтичарског романа према Гетеовом образовном роману.
16. Смисаона вишеслојност Хофманове прозе.
17. Хумор, гротеска и фантастика у Хофмановој прози.

18. Романтични израз и смисао Клајстових приповедака.
19. Фантастика у прози немачког романтизма.
20. Вордсвортов лирски израз природе и детињства.
21. Однос Блејкових *Песама невиности* и *Песама искуства*.
22. Блејков симболизам и митотворство.
23. Приказ натприродног у Колрицовим поемама.
24. Форма и наративност поеме и баладе у енглеском романтизму.
25. Наративни поступак у Бајроновом *Путовању Чајлда Харолда* и *Дон-Жуану*.
26. Пародија у Бајроновом *Дон-Жуану*.
27. Бајронов и Пушкинов приказ Дон-Жуана.
28. Гротеска као поетско начело у Иговој прози.
29. Различитост Ламартинове и Вињијеве визије природе.
30. Стварност и фантастика у Де Нерваловој прози.
31. Синтеза романтичарског и реалистичког у раним Балзаковим делима.
32. Симбол шагринске коже у Балзаковом роману.
33. Романтични карактер Дел Донга и Сорела у Стендаловим романима.
34. Стендалово обликовање историје у *Пармском картузијанском манастиру*.
35. Формално-тематске специфичности препушкиновске романтичарске поезије у Русији.
36. Модификација форме и садржаја баладе код Жуковског.
37. Тематска разноврсност Пушкинове поезије.
38. Језичка и стилска многоврсност у Пушкиновом *Борису Годунову*.
39. Пушкинов приказ ликова Годунова и Пугачова.
40. Романтичарска иронија у Пушкиновим поемама.
41. Одлике жанра Пушкиновог романа у стиховима.
42. Бајронизам код Пушкина и Љермонтова.
43. Однос између *Евгенија Оњегина* и *Јунака нашег доба*.
44. Демонизам код Љермонтова.
45. Форма и смисао поезије Љермонтова.
46. Поема у руском романтизму.
47. Однос између стварности и фантастике у Гогољевим *Украјинским приповеткама*.
48. Различитост фантастике у збиркама *Вечери на салашу крај Дикањке* и *Миргород*.
49. Гротеска у Гогољевим раним приповеткама.
50. Визија човека у поезији Тјутчева.

51. Тема љубави у поезији Тјутчева.
52. Веза с романтизмом у поезији Фета.
53. Песник и поезија у Фетовој лирици.
54. Леопардијева песимистичка визија човека.
55. Структура и теме Леопардијевих дијалога.
56. Композициони принципи Манцонијевих *Вереника*.
57. Карактеризација ликова у Манцонијевим *Вереницима*.
58. Стендалов и Манцонијев приказ историје.